

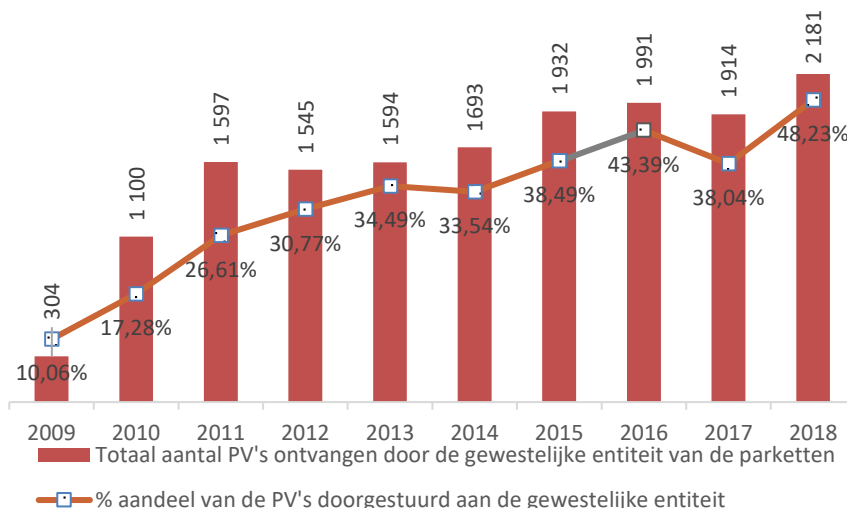
Proces-verbaal voor milieuschending steeds vaker bestuurlijk beboet

De voorbije 10 jaar heeft de gewestelijke beboetingsentiteit van het Vlaams Departement Omgeving bijna 13.000 bestuurlijke boetes opgelegd voor milieuschendingen, goed voor een totaal bedrag van 13 miljoen euro. Met het Milieuhandavingsdecreet van 2009 ontstond naast het strafrechtelijke spoor bij de parketten de mogelijkheid om milieumisdrijven bestuurlijk te beboeten. Ondertussen wordt 48 % van de milieu-pv's vanuit de parketten overgemaakt naar de administratie voor bestuurlijke beboeting. De geldboetes gaan integraal naar het Minafonds dat instaat voor de bescherming en sanering van het milieu en de natuur.

In 2009 werd er bewust voor gekozen om meer aandacht te besteden aan bestuurlijke handhaving, zodat zoveel mogelijk milieuschendingen een gepast gevolg zouden krijgen, en het aantal sepots door de parketten zou verminderen. Het gaat om pv's voor milieumisdrijven opgemaakt door lokale politie, lokale milieuambtenaren of gewestelijke milieu- en natuurinspecteurs. Die worden aan het parket bezorgd. Vervolgens heeft de procureur des Konings 180 dagen om te beslissen om het pv zelf strafrechtelijk te behandelen of over te maken aan het Departement Omgeving voor bestuurlijke beboeting. Is dat laatste het geval, dan brengt de administratie de vermoedelijke overtreder hiervan op de hoogte. Hij krijgt de mogelijkheid om een kopie van het dossier op te vragen, zijn schriftelijk verweer in te dienen en/of zijn standpunt mondeling toe te lichten op een hoorzitting. Ook kan ze navraag doen bij de verbalisant of er herstel uitgevoerd is. Op basis van alle elementen neemt de gewestelijke beboetingsentiteit een beslissing over de boete.

Evolutie 2009-2018

De bestuurlijke aanpak van milieuschendingen steeg van 10% in 2009 naar meer dan 48% in 2018 en blijkt dus

een succes. Inspectiediensten stellen vast dat de effectieve bestraffing een stimulans is voor overtreders om alsnog tot herstel van de milieu- of natuurschade over te gaan. Dat is uiteindelijk het belangrijkste doel. De kans op effectieve beboeting zet ertoe aan om de milieuregels (beter) na te leven. We brengen ook de verbalisant die het pv opstelde, op de hoogte van de sanctie voor de overtreder. Het werkt voor bv. een politiecommissaris

of een milieu-inspecteur motiverend dat het vele werk dat in onderzoek wordt gestoken, ook tot een effectief gevolg leidt.

Evolutie in behandeling van dossiers

De gewestelijke beboetingsentiteit behandelt een grote waaier aan milieudossiers zowel naar aard als complexiteit. Het kan gaan om pv's voor zwerfvuil, illegaal afvaltransport of gedumpt afval, illegale ontbossing, illegale jacht- of visvangst, illegale lozingen in het water of in de lucht, bodemverontreiniging, geluidsoverschrijdingen, mestdelicten enzovoort.

Duidelijke vastgestelde misdrijven die geen zware aantasting van het leefmilieu inhouden, kunnen we sinds 2012 met een **bestuurlijke transactie** afhandelen. Dat is een soort minnelijke schikking waarbij aan de overtreder een voorstel tot betaling van een geldsom gedaan wordt. Het instrument wordt ingezet voor bijvoorbeeld sluikstorten, afvalverbranding in de tuin, het niet melden klasse 3 exploitatie, geluidsoverschrijdingen, niet respecteren van toegankelijkheidsregels van bossen of natuurreservaten, vissen zonder regelmatig visverlof enz. Bij betaling wordt de procedure afgesloten en bij niet betaling wordt de zwaardere procedure tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete verder gezet.

Betaalde bestuurlijke transacties vanaf 2012 (invoering instrument):

- ✓ 2012: 7
- ✓ 2013: 322
- ✓ 2014: 665
- ✓ 2015: 579
- ✓ 2016: 905
- ✓ 2017: 893
- ✓ 2018: 948

De hoogte van de boetes

Om de hoogte van de boete te bepalen, wordt per milieuthema een uniform kader met objectieve criteria gehanteerd. Er wordt rekening gehouden met de ernst van de feiten, frequentie en omstandigheden. Voor de laatste twee jaar geeft dit volgende **gemiddelde boetes**:

Milieubeheer (jacht, soorten, visserij, bos en natuur): gemiddeld 975 euro boete
Emissies (bodem, grondwater, lucht, water en geluid): gemiddeld 2.440 euro boete
Vergunningen (afkoppeling, koelinstallaties, asbest): gemiddeld 2.490 euro boete
Mest: gemiddeld 1.195 euro boete
Afval: gemiddeld 375 euro boete

Bij ernstige milieuschendingen zowel van bedrijven als particulieren, vaak bij herhaling vastgesteld en met grote milieu-impact, kan de **boete hoog** oplopen en kan ook een **voordeelontneming** opgelegd worden. Dat is een sanctie ter waarde van het financieel voordeel dat uit het milieumisdrijf werd verkregen. Tegen de opgelegde boete kan de overtreder in beroep gaan bij het [Handhavingscollege](#).

Enkele recente voorbeelden van **hoge boetes**:

- ✓ 4.140 euro + 34.128 euro: Een bedrijf dat geen bodemsaneringsproject opstartte om een vervuilde site te reinigen. Naast de geldboete van 4.140 euro werd er nog een voordeelontneming van 34.128 euro opgelegd (uitgespaarde kosten door niet te voldoen aan die verplichting. De overtreder wordt door het betalen van de geldboete en de voordeelontneming niet vrijgesteld van regularisatie).
- ✓ 44.079 euro voor illegale ontbossing waarbij ontbost gebied gebruikt wordt als landbouwgrond.
- ✓ 22.243 euro boete voor een bedrijf waarbij schendingen inzake de waterzuiveringsinstallatie gepleegd werden waardoor er vervuild water geloosd werd.
- ✓ 8.716 euro boete voor particulier voor schendingen inzake soortenbescherming (vangen beschermde vogels, gebruik en bezit illegale vangtuigen (mistnetten, vogelvangstklemmen), illegaal bezit beschermde vogels).
- ✓ 4.802 euro boete voor een particulier die schendingen inzake jachtrechtgeving (vergiftigen van buizerds) pleegt.
- ✓ 12.606 euro + 382.573 euro: Een bedrijf waarbij schendingen inzake milieuvergunningvoorwaarden rond grondwaterwinning werden gepleegd. Naast de geldboete werd er nog een voordeelontneming van 382.573 euro opgelegd.
- ✓ 37.378 euro boete voor een bedrijf waarbij schendingen inzake koelinstallaties werden gepleegd waardoor er koelmiddel met een hoog Global Warming Potential gelekt is.

Voortaan ook voor ruimtelijke ordening

De bestuurlijke aanpak van milieuschendingen blijkt dus een succes: het is een aanvulling op het klassieke spoor via de rechtbank en zorgt ervoor dat milieuschendingen niet onbestraft blijven.

Dat inspireerde ook het domein ruimtelijke ordening, voornamelijk door de komst van de omgevingsvergunning. Sigrid Raedschelders, afdelingshoofd Handhaving bij het Departement Omgeving: "Sinds 1 maart 2018 kunnen de Vlaamse parketten nu ook pv's voor misdrijven op het vlak van ruimtelijke ordening doorsturen naar de gewestelijke beboetingsentiteit van het Departement Omgeving. Een positieve evolutie, want het toekennen van de boetebevoegdheid aan een centraal, gespecialiseerd en administratief orgaan leidt tot eenzelfde boete voor precies dezelfde overtreding en dat komt de rechtszekerheid ten goede."

Meer info via de website van het departement Omgeving <https://www.lne.be/sanctioneren-van-overtreders>
De jaarlijkse Milieuhandavingsrapporten raadplegen kan via www.vhrm.be

Beboeting en herstel van milieuschade draagt bij tot Sustainable Development Goal 3, 11, 14 en 15

Persinfo:

Brigitte Borgmans
 Woordvoerder Departement Omgeving
 M 0473 73 28 30
brigitte.borgmans@vlaanderen.be